

STRAMA-nytt september 2001

www.strama.org

KALENDARIUM

20 nov – RAF, SMI, STRAMA-dag: ”Antibiotika – gammalt och nytt”. Program och anmälan på www.strama.org.

TIPSET

→ Har du registrerat dig på nya STRAMA-sidan? Om inte - gå in på www.strama.org

→ Första numret av **Lancet Infectious Diseases** är ute. <http://infection.thelancet.com>

→ CDC har en hemsida som endast handlar om antibiotikaanvändning och resistens. Här finns allt från bakgrundsdocument, statistik och föräldra-information samlat. www.cdc.gov/ncidod/dbmd/antibioticresistance/

→ På SMIs hemsida har en egen avdelning för antimikrobiell resistens skapats. Sidan är fortfarande under uppbyggnad och data fylls på kontinuerligt, men här är det tänkt att resistensstatistik från hela landet skall samlas. Sidan innehåller också länkar och artiklar rörande resistens som publicerats i tidningen Smittskydd. www.smittskyddsinstitutet.se/htm/epid/resistens/resistens.htm

RAF:s ruta

På www.srga.org finns programmet för RAF-M dagen 19 november.

Aktuellt nationellt

“Progress report on antimicrobial resistance” I Visby

EU-konferensen ”Progress Report on Antimicrobial Resistance” anordnad av Socialstyrelsens smittskyddsmyndighet, i samarbete med flera svenska myndigheter, hölls i Visby i mitten av juni. Mötet var en uppföljning på den konferens som hölls i Köpenhamn 1998 ”The Microbial Threat”, och som för många länder blev en vändpunkt i inställningen till problemet med antibiotikaresistens. Under årets Visbymöte var närmare 150 experter och beslutsfattare från tjugonio EU- och kandidatländer samlade för att stämna av vad som hänt sedan Köpenhamnmötet, och identifiera kvarvarande hinder i arbetet. Både human och veterinärmedicin var representerade. Fyra nyckelområden diskuterades:

- Samordnade multidisciplinära åtgärder
- Övervakning av antibiotikaresistens
- Monitorering av antibiotikaförbrukning
- Implementering av ändamålsenlig antibiotikaförbrukning

Mycket positivt hade hänt, men samtidigt återstår det mycket att göra, inte minst när det gäller samordning av alla pågående aktiviteter och forskningsinsatser. En fullständig rapport från mötet kommer att publiceras av socialstyrelsen under hösten. *Läs mer om mötet på:*

[http://www.smittskyddsinstitutet.se/download/pdf/smittskydd/2001;7\(7-8\)79-80.pdf](http://www.smittskyddsinstitutet.se/download/pdf/smittskydd/2001;7(7-8)79-80.pdf)

Resistensundersökning av salmonella i livsmedel

Livsmedelsverket har vid några tillfällen gjort resistensundersökning av de salmonellastammar som påträffats i livsmedel i samband med utbrott och vid kontroll av importerade livsmedel. Man har då i flera fall på visat olika grader av antibiotikaresistens. Livsmedelsverket har därför beslutat att bekosta resistensundersökning av de salmonellastammar som påvisas i livsmedel, oavsett om det är animalieprodukter eller vegetabilier. Projektet pågår i första hand till årets slut. *Källa: Livsmedelsverket*

Nya konjugatvacciner mot pneumokocker? Trots tillgång till verksamma antibiotika är infektioner med pneumokocker fortfarande en viktig orsak till sjuklighet och dödlighet både i västvärlden och i fattigare länder. Karl Ekdahl, SMI, skriver om antibiotikaresistens och utveckling av nya konjugatvacciner i *Medikament; 3: 01,94-98*

STRAMA-nytt september 2001

www.strama.org

Aktuellt internationellt

Tranbärsjuice mot UVI

Ett dagligt intag av tranbärsjuice minskade förekomsten av urinvägsinfektioner hos kvinnor enligt en studie som presenterats i BMJ. I studien ingick 150 kvinnor med UVI. Kvinnorna delades in i tre grupper där den ena gruppen fick dricka tranbärs- och lingonjuice, den andra gruppen fick laktobaciller och den tredje utgjorde kontrollgrupp. Endast 16 % av de kvinnor som ingick i tranbärsgruppen fick UVI jämfört med 39% bland de som behandlades med laktobaciller och 36% i kontrollgruppen. *BMJ 2001;322:1571-3.*

Föräldrar är oroliga i onödan för barns feber.

Personal i barnsjukvården har unika möjligheter att påverka föräldrar så att de inte överbehandlar barnens feber. Det menar en grupp amerikanska forskare som presenterar sina resultat i Juninumret av *Pediatrics*.

Starkt samband mellan personaltäthet och infektionsfrekvens

En stor amerikansk studie av hur skötersketäthet påverkar vårdförloppet hos sjukhuspatienter visar på ett starkt samband mellan avdelningsbemanningen och förekomsten av vårdrelaterade komplikationer såsom urinvägsinfektioner och lunginflammation. Studien baserades på data från mer än 5 miljoner patientutskrivningar från 799 sjukhus i 11 amerikanska delstater under 1997. En ökning av skötersketätheten var associerad med en 4% till 25% minskning av antalet uppkomna urinvägsinfektioner hos patienterna. Dock kunde ingen statistisk signifikans hittas mellan personalbemanning och mortalitet och sepsis på avdelningarna. I USA har man liksom i Sverige problem med sjuksköterskebrist. Harvard School of Public Health genomförde studien "Nurse Staffing and Patient Outcomes in Hospitals" på uppdrag av HRSA (Health Resources and Services Administration). *Hela studien kan läsa och laddas ner från* <http://bhpr.hrsa.gov/dn/staffstudy.htm>

E-MRSA 15 och 16 I England och Wales

MRSA-problemet ökade signifikant i England och Wales under 1990-talet. Mest dramatisk var ökningen av proportionen *S. aureus*-bakteremi orsakad av MRSA från 1-2 % 1990-1992 till ca 40% år 2000. Ökningen skedde samtidigt som två epidemiska MRSA-stammar (E-MRSA 15 och E-MRSA 16) dök upp i landet. Dessa två stammar dominerar nu MRSA-prevalensen i England och Wales. Frågan är om ökningen av prevalensen av MRSA bakteremi är orsakad av större virulens hos E-MRSA 15 och -16, eller att det helt enkelt beror på att det är dessa två stammar som är de mest prevalenta, och därför är de mest troliga att orsaka endogen bakteremi. *Källa: EARSS (European Antibiotic Resistance Surveillance System)*

Vid Ullevål sjukhus i Norge har man noterat en oroande ökning av multiresistenta *E. coli*. *Källa: Dagens Medicin (norska upplagan)*

STRAMA-nytt september 2001

www.strama.org

Spridning av resistent E. Coli mellan fågelbesättningar och uppfödare

I Nederländerna är direkt spridning av antibiotikaresistent *E.coli* från djur till människor vanligt, enligt en rapport i julinumret av *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*. Prevalensen av resistent *E.coli* undersöktes i faeces från kalkoner, broilers och värphöns som behandlats med antibiotika. Faecesprover från de uppfödare och slaktare som hade tät kontakt med djurbesättningarna analyserades också. Kalkon och broiler hade signifikant högre prevalens av resistent *E. coli* än värphöns. Kalkon och broilerslaktarna hade även de mer resistens mot närpå alla testade antibiotika jämfört med värphönsuppfödare. Man fann att kalkoner och broilers, liksom uppfödarna och slaktarna alla hade samma resistensmönster, och i vissa fall även identiska pulsfältsmönster. *J Antimicrob Chemother* 2001;47:763-771

Vancomycinresistent bakterie kan göras känslig igen.

I Science beskrivs en ny framtida strategi mot VRE. Små, designade molekyler kan användas för att återställa det muterade enzymet i enterococcens cellvägg och återställa känsligheten för vancomycin. *Science* 2001;293:1481-1487

Amerikanska guidelines för antibiotikaanvändning. American College of Physicians, ACP, har utsett antibiotikaresistens som "clinical theme" åren 2000-2001. Som ett led i detta har också terapirekommendationer sammanställts kring akuta övre luftvägsinfektioner för vuxna.

Aktiviteter i England. The UK Antimicrobial Resistance Strategy and Action Plan kan läsas på www.strama.org. I dagarna har också den engelska regeringen utsett en Advisory Committee on Antimicrobial Resistance, liknande den svenska nationella STRAMA-gruppen, med uppgift att för regeringen föreslå forskningsinsatser, strategier, utbildning och information kring resistensfrågor. *BMJ*;323:472

Amerikanska marinkårsrekryter beordrades tvätta händerna att under 1 års tid tvätta händerna 5 ggr om dagen. Forskare vid Naval Health Research Center konstaterade att sjukligheten i luftvägssjukdomar var ungefär hälften så stor som året innan kravet infördes. *American Journal of Preventive Medicines*.

Linezolidresistens hos ett kliniskt isolat av *St aureus* har rapporterats från USA. *The Lancet* 358; July 21: 207-9.

Användningen av antimikrobiella medel inom jordbruket ökar resistensen I USA godkändes fluorokinolon inom kycklinguppfödningen 1995. 1997 rapporterades att 13% av humana *Campylobacter*isolat var resistent mot fluorokinolon, 1999 hade en ökning till 18% skett. *Infectious Disease News* 2001; 14:8

Ett niopunkts program i syfte att reducera antibiotikaresistens presenterades på det årliga mötet för Society for Healthcare Epidemiology of America. Programmet beskrivs och refereras i *Infectious Disease News* 2001; 14:8.

Överanvändning av antibiotika bland amerikanska collegestudenter. Fler än hälften av studenterna som behandlades på en skolmottagning förväntade sig antibiotika och fler än en tredjedel fick också antibiotika enligt en undersökning i Virginia. Studien rapporterades på årliga mötet för Pediatric Academic Societies i Baltimore.

STRAMA-nytt september 2001

www.strama.org

STRAMA-nyheter ställs samman av Otto Cars, Lotta Högberg och Kristina Lundh.

Nyhetsbladet som är enbart elektroniskt planeras att utkomma i slutet av månaden, 8 ggr/år.

Upphåll görs under sommar och jul-månad. Du är välkommen med tips på nyheter, aktiviteter etc till: kristina.lundh@smi.ki.se